

VIIULIÕPPE AINEKAVA (põhiõpe)

Ainekava lühikirjeldus

Viiuliõppe ainekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö Rae Huvialakooli viiulieriala põhiõppes.

Ainekava alusel toimuv õpe on mõeldud muusikahuvilistele õpilastele, kes on huvitatud instrumentaalmuusikast ja praktilisest väljundist – viulimängust. Silmas on peetud maksimaalselt iga õppuri võimeid, loovust ja koostöövalmidust.

Õppetöö korraldus

Õppetöö peamiseks vormiks on õppetund (1 akadeemiline tund – 45 min.) Õppetöö vormiks võivad olla veel veebitund, lahtine tund, konkurss, esinemine, töötuba, laager, kontserdikülastus, ekskursioon. Õppetöö sisaldab iseseisvat tööd.

Õppetöö toimub järgmistes kooliastmetes:

- 1) ettevalmistusklass (vastavalt sisseastumiskatsete tulemustele ja lapse vanusele);
- 2) noorem aste (1.-4. klass)
- 3) vanem aste (5. -7. klass)
- 4) lisa-aastad (soovi korral)

Ühes õppeaastas on 35 õppenädalat. Maksimaalne tundide arv viiuliõppes on 2 tundi nädalas.

Õppeesmärgid

- 1) muusikalise eelhariduse omandamine, arvestades õpilase individuaalseid võimeid, eripära, arengut, iseseisvust, omaalgatust, aktiivsust;
- 2) viulimängu põhialuste omandamine;
- 3) muusikahuvi tekitamine, selle hoidmine ja süvendamine;
- 4) analüüsimisoskuse ja muusikalise maitse arendamine;
- 5) iseseisva töö oskuste kujundamine;
- 6) loovuse arendamine;

- 7) rütmitude, astmetaju, muusikalise mälu, fraseerimise arendamine;
- 8) muusikaalaste teoreetiliste teadmiste omandamine tulenevalt viiuli tehnilistest võimalustest;
- 9) isikupärase väljendusstiili kujundamine;
- 10) koosmusitseerimise ja improviseerimisoskuse arendamine.

Pädevused

Pädevused kujunevad õppeprotsessis, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses. Pädevused on õppekavas esitatud viie rühmana: õpipädevus, tegevuspädevus, väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, ainepädevus.

Pädevused on kõikidel õppijatel mingil tasemel olemas ning nende jälgimine ja suunamine on tulemuslikum õpetajate ja kooli-kodu koostöös. Õpetaja on selles koostöös suunaja, kes planeerib õppe- ja kasvatustöö põhisuunad, kaasates õpilase enda aktiivsust.

Viiuli ainekava taotleb õpilasel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

- 1) õpipädevus - läbi tõhusate õpistrateegiate juhtida õpitegevust; häälestada ja motiveerida õpitegevust viiuliõppes; olla avatud uutele teadmistele ning hinnata oma õpitegevust;
- 2) tegevuspädevus – luua tegevuseesmäärke ja oskus näha ette oodatavaid tulemusi viiulimängu alal; valida huvitavaid tegevusvahendeid ja oskus teha koostööd.
- 3) väärtuspädevus - suutlikkus tajuda läbi muusika ja musitseerimise oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga;
- 4) enesemääratluspädevus - oskus hinnata iseennast ja oma mängu, kujundada läbi viiuliõppe end isiksusena.
- 5) ainepädevus - kujuneb viiuliõppe kaudu läbi kolme astme saavutatud õpitulemuste alusel.

Õpitulemused:

Viiuliõppe ülesandeks on õpilase muusikaliste ja loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, et aidata kujuneda isiksusel, kes:

- 1) mõtleb loovalt;
- 2) oskab oma viiuliõpet eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- 3) koostöös õpetajaga suudab valida repertuaari vastavalt omandatud tasemele;

- 4) on järjepidev, harjutab igaks tunniks iseseisvalt;
- 5) oskab teha iseseisvat tööd, on valmis koostööks;
- 6) suudab analüüsida oma mängu ja koosmusitseerimist;
- 7) omab viiulimängu oskusi, tehnilisi võtteid ja muusikateoreetilisi teadmisi vastavalt ettenähtud tasemele (välja toodud iga astme juures eraldi);
- 8) omab teadmisi esinemiskultuurist (lavale minek, lavalt tulek, laval käitumine, esinemisriietus jms);
- 9) hoiab oma pilli; teab ja tunneb oma pilli esmaseid hooldusnõudeid.

Õppeprotsess

Noorem aste (1.-4.kl)

Nädalas 2 tundi.

Omandada:

- 1) viiuli-ja poognahoid; loomulik ja vaba mänguasend;
- 2) tooni tekitamine *pizzicatos* ja poognaga;
- 3) pika laulva tooni arendamine, meloodia ja fraasi kujundamine;
- 4) positsioonivahetus ja mäng 3 positsiooni piires;
- 5) vasaku käe mänguvõtted esimeses positsioonis, intonatsiooni kuulamine;
- 6) poogna štrihhid (*legato, detache, staccato, spiccato, martelé*), keelte vahetus;
- 7) lihtsamad heliredelid (kuni kolme võtmemärgiga) kolme positsiooni ulatuses;
- 8) vibraato tekitamise algoskused, triller, flažoletid;
- 9) lihtsamate lugude õppimine kuulumise järgi;
- 10) loovuse arendamine lihtsate improviseerimisülesannete kaudu (saatehäääl lahtistel keeltel, meloodia varieerimine, vaba improvisatsioon);
- 11) nooditundmine kolme positsiooni ulatuses;
- 12) erinevate rütmide ja kombinatsioonide tundmine;
- 13) tutvumine lihtsamate topeltnootidega ja akordidega;
- 14) väljendusvahendid (*piano, forte, diminuendo, crescendo*);
- 15) iseseisva harjutamise oskus;
- 16) ansamblimäng (ansambel koosneb vähemalt kahest mängijast);
- 17) pärimusmuusika (sh tutvumine teiste rahvaste muusikaga ja kuulumise järgi palade õppimine)

18) muusikalise väljendusoskuse arendamine, tooni kujundamine, intonatsiooni kuulamine;

Õppeaastas omandada: 4-5 pala (sh alates 2.kl suurvormi osa üks kord õppeaastas), etüüdid (4-5), heliredelid (3-4).

H i n d a m i s e p õ h i m õ t t e d:

- pidev sõnaline hinnang ja ka hindeline (5-palli süsteemis);
- kokkuvõttev hindamine (sh sõnaline hinnang) 3 korda aastas
- hindelised esinemised õppeaastas: kontsertidel trimestrite lõpus (a' 2 palaga, üks neist võib olla ansambliga), tehniline arvestus vähemalt 1 kord õppeaastas (võib olla ka ühe trimestri hindelise esinemisena).

Noorema astme lõpetamine: esinemine 3 erineva palaga (sh suurvormi osa) ja heliredelite arvestus (võib toimuda varem).

Noorema astme lõpuks omandab õpilane viiulimängu baastehnika kolmes positsioonis. On võimeline esitama jõukohaseid palasid nii solistina kui ka ansamblis.

Noorema astme lõpetaja on omandanud järgmised ainepädevused:

- 1) õpipädevus - on motiveeritud õpitegevusest viiuliõppes ning hindab oma õpitegevust;
- 2) tegevuspädevus – oskab näha ette oodatavaid tulemusi viiuliõppe alal ja oskab teha koostööd;
- 3) väärtuspädevus – oskab läbi viiulimuusika näha seotust oma ja teiste rahvaste ja kultuuriga;
- 4) enesemääratluspädevus - oskab hinnata iseennast ja oma mängu;
- 5) ainepädevus - kujuneb viiulimängu oskus algastmes omandatud õpitulemuste alusel.

Lõpetamisel saab õpilane tunnistuse, mis annab edasiõppimise võimaluse vanemas astmes.

Näidisrepertuaar:

Kogumikud: I.Tivik – Liisa ja Johannese heliredelite vihik

Liisa viiulivihik

Johannese viiulivihik

D. Alard – Nokturn
J. Brahms – Hällilaul
P. Tšaikovski – Kurv lauluke
J. Ph.Rameau – Tamburiin
A. Huber – Kontsertiino F-duur ja G-duur
F. Seitz – Kontsert G-duur I osa
A. Vivaldi – Kontsert G-duur
F. Kühler – Kontsertiino D-duur op.12 ja op.15

Vanem aste (5.-7.kl)

Nädalas 2 tundi.

Omandada:

- 1) nooremas astmes õpitu täiendamine ja edasiarendamine;
- 2) mängutaseme edasiarendamine (sõrmejooks); sujuvad positsiooni vahetused;
- 3) ansamblimäng, esinemispraktika;
- 4) neljas, viies ja kõrgemad positsioonid;
- 5) heliredelid: juurde nelja märgiga helistikud; kolmeoktaavilised heliredelid ja kolmkõlad; juhtseptakord ja dominantseptakord. 6.-7. klassis topeltnoodid (tersid, sekstid, oktaavid, kvartflažoletid) vastavalt lapse tasemele.
- 6) poognaštrihhid - *martelè, spiccato, sautillé*; põrkavad štrihhid - *spiccato, ricochèt, staccato* ja nende kombinatsioonid lamavate štrihhidega;
- 7) akorditehnika õppimine;
- 8) pika laulva tooni arendamine, meloodia ja fraasi kujundamine;
- 9) noodilugemise ja iseseisva töö oskus;
- 10) vibraato edasi arendamine;
- 11) ansamblimäng;
- 12) loovuse arendamine- lihtsa saatehääle kujundamine, meloodia varieerimine.

Neil õppeaastatel omandada erinevate ajastute ja erineva stiili ja karakteriga palu; õppeaastas 4 pala (sh suurvormi osa), etüüdid, heliredelid.

On valmis esinema väljaspool kooli toimuvatel üritustel, osavõtt konkurssidest ja festivalidest.

H i n d a m i s e p õ h i m õ t t e d:

- pidev sõnaline hinnang ja ka hindeline (5-palli süsteemis);
- kokkuvõttev hindamine (sh sõnaline hinnang) 3 korda aastas

- hindelised esinemised õppeaastas: kontsertidel trimestrite lõpus (a'2 palaga, üks neist võib olla ansambliga), tehniline arvestus vähemalt 1 kord õppeaastas (võib olla ka ühe trimestri hindelise esinemisena).

Lõpetamine: vanema astme lõpetamisel esinemine 3- 4 palaga (erineva karakteriga palad, sh suurvormi osa) ning heliredelite arvestus (võib toimuda varem).

Lõpetamisel saab tunnistuse (õpiaeg vastavalt huvikooli põhikirjale vastava vanuseni).

On omandanud järgmised ainepädevused:

- 1) õpipädevus - läbi tõhusate õpistrateegiate juhib õpitegevust; oskab häälestada ja motiveerida õpitegevust viiuliõppes; on avatud uutele teadmistele ning hindab oma õpitegevust;
- 2) tegevuspädevus – oskab luua tegevuseesmärgi ja oskab näha ette oodatavaid tulemusi viiulimängu alal; oskab valida huvitavaid tegevusvahendeid ja oskab teha koostööd;
- 3) väärtuspädevus - suudab tajuda läbi muusika ja musitseerimise oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga;
- 4) enesemääratluspädevus - oskab hinnata iseennast ja oma mängu, oskab kujundada läbi viiuliõppe end isiksusena;
- 5) ainepädevus - kujuneb viiuliõppe kaudu alg-, põhi- ja vanemas astmes saavutatud õpitulemuste alusel.

Näidisrepertuaar

Suurvormid:

F.Seitz Kontsert G-duur Iosa

Ch.Dancla Variatsioonid Weigli teemale või lihtsamad variatsioonid

A.Vivaldi Kontsert G-duur Iosa või II ja IIIosa

F.Seitz Kontsert nr.5 D-duur Iosa või IIIosa

N.Baklanova Kontsertiino B-duur

F.Seitz nr.2 G-duur

Küchler Kontsertiino D-duur

Palad:

Ch.Dancla Romanss, Palve, Mazurka, Polka, Valss

O.Rieding Rondo

E.Mägi Tantsides, Lustakalt, Eesti tants nr.2

C.Böhm Perpetu mobile

C.Jenkinson Haldjate tants

A.Komarovski Igavene liikumine

J.S.Bach Gavott, Bourree, Kevadel

P.Tšaikovski Naapoli laul, Hobusemäng, Hällilaul tormis

J.P.Lully Gavott ja Musette

L.van Beethoven Menuett

Etüüdid:

Kogumikud 3-5 klassile, Wohlfahrt 60 etüüdi op.45

Ch.Dancla 36 meloodilist ja kerget etüüdi op.84

Kreutzer Etüüdid

Heliredelite kogumikud: Grigorian, Flesch, Gilels.